

SMERNICE

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2009/22/ES

z 23. apríla 2009

o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov

(kodifikované znenie)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,
a najmä na jej článok 95,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho
a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251
zmluvy ⁽²⁾,

keďže:

- (1) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/27/ES z 19. mája 1998 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov ⁽³⁾ bola opakovane ⁽⁴⁾ podstatným spôsobom zmenená a doplnená. V záujme jasnosti a prehľadnosti by sa mala táto smernica kodifikovať.
- (2) Niektoré smernice uvedené v prílohe I k tejto smernici stanovujú pravidlá týkajúce sa ochrany spotrebiteľských záujmov.
- (3) Súčasné mechanizmy na zabezpečenie súladu s týmito smernicami, dostupné tak na vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni Spoločenstva, neumožňujú vždy včasné zastavenie neoprávnených zásahov škodlivých pre kolektívne spotrebiteľské záujmy. Kolektívne záujmy sú záujmy, ktoré nie sú len jednoduchou kumuláciou záujmov jednotlivcov poškodených neoprávneným zásahom. Toto nemá vplyv na individuálne konania jednotlivcov poškodených neoprávneným zásahom.

(4) Pokiaľ ide o zastavenie praktík, ktoré sú podľa príslušných vnútroštátnych predpisov protiprávne, účinnosť vnútroštátnych predpisov transponujúcich uvedené smernice vrátane ochranných opatrení siahajúcich za úroveň požadovanú smernicami za predpokladu, že sú kompatibilné so zmluvou a dovoľené týmito smernicami, sa môže zmariť, ak tieto praktiky vyvolávajú účinky v inom členskom štáte, než v ktorom majú pôvod.

(5) Tieto ťažkosti môžu rušiť riadne fungovanie vnútorného trhu, pričom ich dôsledok je taký, že stačí preniesť zdroj protiprávných praktík do inej krajiny, aby sa dostal z dosahu všetkých foriem uplatňovania práva. Toto predstavuje narušenie hospodárskej súťaže.

(6) Tieto ťažkosti pravdepodobne znižujú dôveru spotrebiteľa vo vnútorný trh a môžu obmedzovať rozsah konania organizácií zastupujúcich kolektívne spotrebiteľské záujmy alebo nezávislých verejných orgánov zodpovedných za ochranu kolektívnych spotrebiteľských záujmov, na ktoré majú praktiky porušujúce právo Spoločenstva nepriaznivý účinok.

(7) Tieto praktiky často siahajú za hranice členských štátov. Existuje naliehavá potreba určitého stupňa aproximácie vnútroštátnych predpisov umožňujúcej zastavenie uvedených protiprávných praktík nezávisle od toho, v ktorom členskom štáte sa účinky protiprávných praktík prejavili. Vzhľadom na jurisdikciu toto nemá vplyv na pravidlá medzinárodného práva súkromného a platné dohovory medzi členskými štátmi pri súčasnom rešpektovaní všeobecných záväzkov členských štátov odvodených zo zmluvy, predovšetkým záväzkov súvisiacich s riadnym fungovaním vnútorného trhu.

(8) Cieľ predpokladanej akcie možno dosiahnuť iba na úrovni Spoločenstva. Je preto úlohou Spoločenstva konať.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 161, 13.7.2007, s. 39.

⁽²⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu z 19. júna 2007 (Ú. v. EÚ C 146 E, 12.6.2008, s. 73) a rozhodnutie Rady z 23. marca 2009.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 166, 11.6.1998, s. 51.

⁽⁴⁾ Pozri prílohu II časť A.

- (9) Článok 5 tretí pododsek zmluvy ukladá Spoločenstvu úlohu nepresiahnuť rámec nevyhnutný na dosiahnutie cieľov zmluvy. V súlade s týmto článkom sa špecifické črty vnútroštátnych právnych systémov musia zohľadňovať v maximálne možnej miere a členským štátom sa musí ponechať sloboda voľby medzi jednotlivými alternatívami s rovnocenným účinkom. Súdny alebo správne orgány príslušné rozhodovať o postupoch uvedených v tejto smernici by mali mať právo preskúmať účinky predchádzajúcich rozhodnutí.
- (10) Jedna alternatíva by mala vyžadovať, aby jeden alebo viacero nezávislých verejných orgánov špecificky zodpovedných za ochranu kolektívnych spotrebiteľských záujmov uplatňovali právo konať stanovené v tejto smernici. Ďalšia alternatíva by mala zabezpečovať výkon týchto práv organizáciami, ktorých účelom je chrániť kolektívne spotrebiteľské záujmy v súlade s kritériami stanovenými vnútroštátnym právom.
- (11) Členské štáty by pri určovaní orgánov a/alebo organizácií kvalifikovaných na účely tejto smernice na vnútroštátnej úrovni mali byť oprávnené vybrať si z týchto dvoch alternatív alebo ich skombinovať.
- (12) Na účely neoprávnených zásahov vnútri Spoločenstva by medzi týmito orgánmi a/alebo organizáciami mala platiť zásada vzájomného uznávania. Členské štáty by na požiadanie svojich národných subjektov mali Spoločenstvu oznámiť meno a účel svojich národných subjektov kvalifikovaných začať konanie vo veci vo vlastnej krajine podľa ustanovení tejto smernice.
- (13) Úlohou Komisie je zabezpečovať uverejňovanie zoznamu týchto oprávnených subjektov v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Kým nie je uverejnené oznámenie o opaku, predpokladá sa, že oprávnený subjekt je spôsobilý na právne úkony, ak je jeho názov uvedený v tomto zozname.
- (14) Členské štáty by mali byť oprávnené požadovať, aby strana hodlajúca podať žalobu na vydanie súdneho príkazu vykonala predtým konzultácie, aby poskytla odporcovi príležitosť ukončiť sporný neoprávnený zásah. Členské štáty by mali byť oprávnené požadovať vykonanie predchádzajúcich konzultácií spoločne s nezávislým verejným orgánom určeným týmito členskými štátmi.
- (15) Ak členské štáty stanovia, že sa majú uskutočniť predchádzajúce konzultácie, mala by byť stanovená dvojtyždňová lehota od predloženia požiadavky na konzultácie, po ktorej uplynutí – ak sa nedosiahne zastavenie neoprávneného zásahu – bude mať žiadateľ právo okamžite začať konanie pred príslušným súdom alebo pred správnym orgánom.
- (16) Je vhodné, aby Komisia podala správu o pôsobení tejto smernice, a najmä o jej dosahu a o fungovaní predchádzajúcej konzultácie.
- (17) Táto smernica sa uplatňuje bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie pravidiel Spoločenstva pre hospodársku súťaž.
- (18) Táto smernica by sa nemala dotýkať povinností členských štátov týkajúcich sa lehôt na transpozíciu do vnútroštátneho práva a uplatňovanie smerníc, ktoré sú uvedené v prílohe II časti B,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Pôsobnosť

1. Účelom tejto smernice je aproximácia právnych a správnych predpisov členských štátov v súvislosti so žalobami na vydanie súdneho príkazu uvedenými v článku 2, zameranými na ochranu kolektívnych spotrebiteľských záujmov zahrnutých v smerniciach uvedených v prílohe I, s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu.

2. Na účely tejto smernice sa neoprávneným zásahom rozumie každý čin v rozpore so smernicami uvedenými v prílohe I, transponovanými do vnútorného právneho poriadku členských štátov, ktorý škodí kolektívnym záujmom uvedeným v odseku 1.

Článok 2

Žaloby na vydanie súdneho príkazu

1. Členské štáty určia súdy alebo správne orgány príslušné na konania vo veciach začatých oprávnenými subjektmi v zmysle článku 3, ktorých cieľom je:

- a) vydanie príkazu na zastavenie alebo zákaz každého protiprávneho konania so všetkými náležitými účelnými opatreniami, prípadne aj formou skráteného konania;
- b) prípadné vydanie opatrení, ako je uverejnenie celého rozhodnutia alebo jeho časti vhodnou formou a/alebo uverejnenie opravného vyhlásenia s cieľom vylúčenia pretrvávajúcich účinkov neoprávneného zásahu;
- c) ak to dovoľuje právny poriadok príslušného členského štátu, vydanie príkazu voči neúspešnému odporcovi zaplatiť do verejnej pokladnice alebo ľubovoľnému príjemcovi uvedenému vo vnútroštátnych právnych predpisoch v prípade neuposlušnosti rozhodnutia v čase stanovenom súdmi alebo správnymi orgánmi pevnú čiastku za každý deň omeškania alebo ľubovoľnú inú čiastku stanovenú vnútroštátnymi právnymi predpismi s cieľom zabezpečiť výkon rozhodnutí.

2. Táto smernica, pokiaľ ide o rozhodné právo, nemá vplyv na pravidlá medzinárodného práva súkromného, teda na uplatňovanie buď práva členského štátu, v ktorom došlo k neoprávnenému zásahu, alebo práva toho členského štátu, v ktorom sa účinky neoprávneného zásahu prejavili.

Článok 3

Subjekty oprávnené na podanie žaloby

Na účely tejto smernice sa „oprávneným subjektom“ rozumie každý orgán alebo organizácia riadne zriadená podľa práva niektorého členského štátu, ktorá má legitímny záujem zabezpečiť plnenie ustanovení uvedených v článku 1, a najmä:

- a) nezávislý orgán alebo niekoľko nezávislých orgánov špecificky zodpovedných za ochranu záujmov uvedených v článku 1 v členských štátoch, v ktorých tieto orgány existujú, a/alebo
- b) organizácie, ktorých účelom je ochrana záujmov uvedených v článku 1 v súlade s kritériami stanovenými ich vnútroštátnym právom.

Článok 4

Neoprávnené zásahy vnútri Spoločenstva

1. Každý členský štát vykoná opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby v prípade neoprávneného zásahu pochádzajúceho z tohto členského štátu mohol každý oprávnený subjekt z iného členského štátu, kde sú záujmy chránené týmto oprávneným subjektom postihnuté týmto neoprávneným zásahom, obrátiť na súd alebo správny orgán uvedený v článku 2 na základe predloženia zoznamu uvedeného v odseku 3 tohto článku. Súdny alebo správny orgán prijímajú tento zoznam ako dôkaz spôsobilosti oprávneného subjektu na právne úkony bez ohľadu na svoje právo preskúmať, či účel oprávneného subjektu ho oprávňuje začať konanie v konkrétnom prípade.

2. Na účely boja proti neoprávneným zásahom vnútri Spoločenstva a bez ohľadu na práva zaručené ostatným subjektom podľa vnútroštátnych právnych predpisov členské štáty na požiadanie svojich oprávnených subjektov oznámia Komisii, že tieto subjekty sú oprávnené podať návrh na začatie konania podľa článku 2. Členské štáty informujú Komisiu o názve a účele týchto oprávnených subjektov.

3. Komisia vypracuje zoznam oprávnených subjektov uvedených v odseku 2 a uvedie ich účel. Tento zoznam uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie*; zmeny tohto zoznamu sa uverejňujú okamžite, aktualizovaný zoznam sa bude uverejňovať každých šesť mesiacov.

Článok 5

Predchádzajúce konzultácie

1. Členské štáty môžu zaviesť a ponechať v účinnosti ustanovenia, podľa ktorých tá strana, ktorá má v úmysle podať žalobu na vydanie súdneho príkazu, môže tento postup začať iba po pokuse dosiahnuť zastavenie neoprávneného zásahu formou konzultácií buď s odporcom, alebo tak s odporcom, ako aj s oprávneným subjektom v zmysle článku 3 písm. a) toho členského štátu, v ktorom žiada o súdny príkaz. Členský štát sa sám rozhodne, či sa strana, ktorá má v úmysle podať žalobu na vydanie súdneho príkazu, musí obrátiť na oprávnený subjekt. Ak sa zastavenie neoprávneného konania nedosiahne do dvoch týždňov po doručení požiadavky na konzultácie, dotknutá strana môže okamžite podať žalobu na vydanie súdneho príkazu.

2. Pravidlá upravujúce predchádzajúce konzultácie prijaté členskými štátmi sa oznámia Komisii a uverejnia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 6

Správy

1. Každé tri roky a prvýkrát najneskôr 2. júla 2003 Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o uplatňovaní tejto smernice.

2. Komisia vo svojej prvej správe preskúma najmä:

- a) rozsah pôsobnosti tejto smernice vo vzťahu k ochrane kolektívnych záujmov osôb vykonávajúcich obchodnú, priemyselnú, remeselnú alebo odbornú činnosť;
- b) rozsah pôsobnosti tejto smernice, tak ako je určené smernicami uvedenými v prílohe I;
- c) či predchádzajúce konzultácie podľa článku 5 prispeli k účinnej ochrane spotrebiteľov.

Keď je to vhodné, k tejto správe sa pripoja návrhy na zmeny a doplnenia tejto smernice.

Článok 7

Ustanovenia poskytujúce rozsiahlejšie oprávnenia

Táto smernica nebráni členským štátom prijímať alebo ponechať v účinnosti ustanovenia poskytujúce oprávneným subjektom alebo ľubovoľnej inej dotknutej osobe rozsiahlejšie práva na podanie žaloby na vnútroštátnej úrovni.

Článok 8**Uplatňovanie**

Členské štáty oznámia Komisii ustanovenia vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 9**Zrušujúce ustanovenia**

Smernica 98/27/ES zmenená a doplnená smernicami uvedenými v prílohe II časti A sa zrušuje bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehôt na transpozíciu do vnútroštátneho práva a uplatňovanie smerníc, ktoré sú uvedené v prílohe II časti B.

Odkazy na zrušenú smernicu sa považujú za odkazy na túto smernicu a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe III.

Článok 10**Účinnosť**

Táto smernica nadobúda účinnosť 29. decembra 2009.

Článok 11**Adresáti**

Táto smernica je určená členským štátom.

V Štrasburgu 23. apríla 2009

Za Európsky parlament

predseda

H.-G. PÖTTERING

Za Radu

predseda

P. NEČAS

PRÍLOHA I

ZOZNAM SMERNÍC, NA KTORÉ SA VZŤAHUJE ČLÁNOK 1 ⁽¹⁾

1. Smernica Rady 85/577/EHS z 20. decembra 1985 na ochranu spotrebiteľa pri zmluvách uzatváraných mimo prevádzkových priestorov (Ú. v. ES L 372, 31.12.1985, s. 31).
2. Smernica Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru (Ú. v. ES L 42, 12.2.1987, s. 48) ⁽²⁾.
3. Smernica Rady 89/552/EHS z 3. októbra 1989 o koordinácii určitých ustanovení zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení v členských štátoch týkajúcich sa vykonávania činností televízneho vysielania: článok 10 až 21 (Ú. v. ES L 298, 17.10.1989, s. 23).
4. Smernica Rady 90/314/EHS z 13. júna 1990 o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb (Ú. v. ES L 158, 23.6.1990, s. 59).
5. Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 21.4.1993, s. 29).
6. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES z 20. mája 1997 o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku (Ú. v. ES L 144, 4.6.1997, s. 19).
7. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES z 25. mája 1999 o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a záruk na spotrebný tovar (Ú. v. ES L 171, 7.7.1999, s. 12).
8. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. ES L 178, 17.7.2000, s. 1).
9. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/83/ES zo 6. novembra 2001, ktorou sa ustanovuje Kódex Spoločenstva pre lieky na ľudskú spotrebu: články 86 až 100 (Ú. v. ES L 311, 28.11.2001, s. 67).
10. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/65/ES z 23. septembra 2002 o poskytovaní finančných služieb spotrebiteľom na diaľku (Ú. v. ES L 271, 9.10.2002, s. 16).
11. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 149, 11.6.2005, s. 22).
12. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, 27.12.2006, s. 36).
13. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/122/ES zo 14. januára 2009 o ochrane spotrebiteľov, pokiaľ ide o určité aspekty zmlúv o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení, o dlhodobom dovolenkovom produkte, o ďalšom predaji a o výmene (Ú. v. EÚ L 33, 3.2.2009, s. 10).

⁽¹⁾ Smernice č. 5, 6, 9 a 11 obsahujú konkrétne ustanovenia o podaní žaloby na vydanie súdneho príkazu.

⁽²⁾ Uvedená smernica bola zrušená a nahradená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere (Ú. v. EÚ L 133, 22.5.2008, s. 66) s účinnosťou od 12. mája 2010.

PRÍLOHA II

ČASŤ A

Zrušená smernica v znení neskorších zmien a doplnení

(v zmysle článku 9)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/27/ES
(Ú. v. ES L 166, 11.6.1998, s. 51).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES Iba jej článok 10.
(Ú. v. ES L 171, 7.7.1999, s. 12).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES Iba jej článok 18 ods. 2.
(Ú. v. ES L 178, 17.7.2000, s. 1).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/65/ES Iba jej článok 19.
(Ú. v. ES L 271, 9.10.2002, s. 16).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES Iba jej článok 16 ods. 1.
(Ú. v. EÚ L 149, 11.6.2005, s. 22).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES Iba jej článok 42.
(Ú. v. EÚ L 376, 27.12.2006, s. 36).

ČASŤ B

Lehoty na transpozíciu do vnútroštátneho práva a uplatňovanie

(v zmysle článku 9)

Smernica	Lehota na transpozíciu	Dátum uplatňovania
98/27/ES	1. január 2001	–
1999/44/ES	1. január 2002	–
2000/31/ES	16. január 2002	–
2002/65/ES	9. október 2004	–
2005/29/ES	12. jún 2007	12. december 2007
2006/123/ES	28. december 2009	–

PRÍLOHA III

TABUĽKA ZHODY

Smernica 98/27/ES	Táto smernica
články 1 až 5	články 1 až 5
článok 6 ods. 1	článok 6 ods. 1
článok 6 ods. 2 prvý pododsek prvá zarážka	článok 6 ods. 2 prvý pododsek písm. a)
článok 6 ods. 2 prvý pododsek druhá zarážka	článok 6 ods. 2 prvý pododsek písm. b)
článok 6 ods. 2 prvý pododsek tretia zarážka	článok 6 ods. 2 prvý pododsek písm. c)
článok 6 ods. 2 druhý pododsek	článok 6 ods. 2 druhý pododsek
článok 7	článok 7
článok 8 ods. 1	—
článok 8 ods. 2	článok 8
—	článok 9
článok 9	článok 10
článok 10	článok 11
príloha	príloha I
—	príloha II
—	príloha III